

ได้ละ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๗

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ข้อ ๓๐๐๖. เรื่อง “อธิษฐานจิต”

มีความรู้สึกชัดเจนว่า ได้อธิษฐานตั้งมั่นว่าจะบวชในชาตินี้ให้ได้ ระหว่างทางมีกิเลส มากมาย และทดสอบอยู่เนืองๆ ขอความเมตตาหลวงพ่อดีแนะแนวทางให้ผมได้ตั้งมั่นในคำ อธิษฐานต่อไปครับ กราบขอบพระคุณ

ตอบ : คนที่มีความตั้งมั่น มีความตั้งใจในการจะออกบวชเยอะมาก แต่เวลาออกบวช แล้วนะ เวลาบวชเป็นพระเข้าไปแล้วมันก็จะไปเจอสังคมาอีกสังคมาหนึ่ง สังคมาที่เป็นภิกษุ ด้วยกัน เป็นนักบวชด้วยกัน แล้วนักบวชด้วยกันที่ติงามก็มากมาย นักบวชที่ว่าเบื่องหน้า เบื่องหลัง หน้าอย่างหนึ่ง หลังอย่างหนึ่งก็เยอะ

ฉะนั้น ถ้าเราเข้าไปในสังคมาอย่างนั้นแล้ว เราก็ต้องเอาตัวรอดของเราให้ได้เหมือนกัน ถ้า ในสังคมานั้นจะเอาตัวรอด เอาตัวรอดด้วยอะไร ด้วยการประพฤติปฏิบัติ ด้วยการที่ว่าเราตั้งใจว่า จะบวช ชาตินี้จะบวชให้ได้ ตั้งใจจะบวชพระ

ถ้าบวชพระแล้วมันจะมีอุปสรรคมากมายมหาศาล อุปสรรคมากมายมหาศาลเพราะ อะไร อุปสรรคมากมายมหาศาล เพราะคนเราเกิดมา เราเกิดมีชาติมีตระกูล มีพ่อแม่แม่ ทศนคติ ความรู้ความเห็นต่างๆ แตกต่างกันมากมาย

ถ้าทศนคติแตกต่างกันมากมาย เขาก็อยากจะให้เรามั่นคงในทางโลก ถ้ามั่นคงทางโลก เห็นไหม เวลาเมื่อมีเต้าก็จะให้เป็นฝั่งเป็นฝา ถ้าเป็นฝั่งเป็นฝาแล้ว เวลาถ้าเป็นฝั่งเป็นฝาขึ้นมา ในการครองเรือน มีความสุขเท่าปลาเล็กๆ ตัวหนึ่ง แต่ความทุกข์นั้น เหมือนกับวิดทะเลทั้งทะเล เลย นี่พูดถึงว่าในทศนคติ ในมุมมองของผู้ที่เห็นภายในวัฏสงสาร แต่ในทางโลกๆ มันเป็น

ธรรมชาติ มันเป็นเรื่องธรรมดา ถ้ามันเป็นธรรมชาติ เป็นเรื่องธรรมดา มันก็ต้องทนทุกข์ทรมานยาก
ทนลำบากลำบากของตนตลอดไป

แล้วมันก็อยู่ในเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราก็สร้างคุณงามความดี
ของเรา เราก็ทำเพื่อบุญเพื่อกุศลของเรา เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะก็เกิดมาให้มีบุญมีกุศล ให้มี
ความสุข ประสบความสำเร็จในชีวิตของตนพอสมควร

ถ้าตั้งใจจะออกบวชในชาตินี้ เราตั้งใจ เราก็ตั้งใจของเราไว้ ถ้าตั้งใจไว้ละ มันอยู่ที่อำนาจ
วาสนาของใครบางคนตั้งใจแล้ว ถ้าไม่ได้ก็ออกบวชก็บวชใจ บวชใจก็ฝึกหัดปฏิบัติของเรา แล้ว
รักษาชีวิตของเรา

ทีแรกก็มีความตั้งใจของตน แต่หัวใจของคนมันโดนทดสอบตลอดเวลาแหละ มันจะมี
เรื่องนั้นเรื่องนี้ ใอันเล็ก ใอันน้อย มันก็ทำให้เรามันแบบจิตใจมันเสื่อมไปๆ ความดีงามต่างๆ
มันก็ไหลไปตามกระแสสังขม แต่ถ้าเราจะเข้มแข็งของเรา กระแสสังขมมันก็ตีฉันทินินทา ถ้าเรา
จะมีสติมีปัญญาเล็กน้อยขนาดไหน นี่เวลาคนเราจะเผชิญกับชีวิตจริง

เราจะอยู่ในชีวิตจริงของเรา ชีวิตจริงในทางโลก ตั้งใจหวังดี ตั้งใจจะประพฤติปฏิบัติ
ขึ้นมา แล้วเวลาเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา เราอยู่กับสังขม สังขมก็ถูกลูกงัดลากเราไปตามสังขมนั้น ถ้า
เรามีสติปัญญาขึ้นมา เราเชื่อมั่นในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราก็พยายาม
จะปฏิบัติของเราให้มั่นคงของเรา ถ้ามันได้มรรคได้ผลเล็กน้อยขนาดไหน ก็แล้วแต่ฆราวาส
ธรรม

เราจะมาบวชเป็นพระๆ ใ ตั้งใจว่าจะบวชในชาตินี้ เวลาตั้งใจบวช ตั้งใจแล้วละ เวลา
บวชไปแล้วละ มันมาคิดได้ว่า เฮ้ย! คิดถูกหรือคิดผิด

แต่ภาษาเรา นะ ถ้าเราเป็นธรรมๆ นะ คิดถูกหรือเพอร์เซ็นต์

เพราะในธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิด
มาพบพระพุทธศาสนา เราไม่ได้บวชเป็นพระ เหยียบแผ่นดินผิดเลยละ

นี่เราเกิดมาในพระพุทธศาสนาแล้วเราตั้งใจของเรา ถ้าเราทำได้ของเราจริง แต่เวลาบวชไปแล้ว เพราะบวชไปประพฤติปฏิบัติ ไม่ใช่บวชเพราะแก่เฒ่า บวชเพราะไม่มีความสามารถจะดำรงชีวิตในทางโลกได้ ก็มาบวชเป็นพระเพื่อจะเอาชีวิตรอด

แต่ถ้าเราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนาไป เราไม่เหยียบแผ่นดินผิใดไป เราบวชมาบวชมาเพื่อจะละกิเลส บวชมาเพื่อจะฝึกฝน บวชมาเพื่อจะประพฤติปฏิบัติ บวชมาเพื่อจะเอาความจริงความจ้งของเราขึ้นมา

ถ้าความจริงความจ้งของเราขึ้นมา เราก็แสวงหาครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง เราจะได้เป็นแบบอย่าง สาธุ เป็นตัวอย่างของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเป็นโรงงานผลิตพระอรหันต์

แต่ท่านไม่ให้พระอยู่จำพรรษาที่ท่านมากๆ นะ ท่านจะให้อยู่รอบข้าง ท่านจะให้ไปฝึกหัด ท่านจะให้สามารถมั่นคงยืนขึ้นมาได้ แล้วถ้ามีปัญหาสิ่งใดถึงจะเข้าไปหาท่าน ให้ท่านแก้จิต แก้ใจให้

ถ้าอยู่กันตลอดเวลา พระมันจะมากไป

หลวงตาเวลาท่านบอกว่า ทำๆ ที่วัดป่าบ้านตาด ท่านบอกว่ามันจะเป็นปลากะป๋อง มันจะอัดกันในกะป๋อง มันแน่นอยู่ในกะป๋อง ท่านบอกให้ย้ายออกๆ ให้ฝึกหัด ให้เอาจริงเอาจ้งของแต่ละคนขึ้นมา แล้วถึงเวลาแล้วท่านจะแก้ให้ๆ ไง

ฉะนั้น เราจะแสวงหาครูบาอาจารย์ที่เป็นแบบเป็นอย่างมันก็หาได้ยาก แต่ครูบาอาจารย์ที่หน้าไหว้หลังหลอกเยอะมาก เยอะสุดๆ แล้วเราไปเจอสังคมอย่างนั้นนะ มันก็จะมาคิดท้อใจอีกนะ เวลาเกิดเป็นมนุษย์เราก็อยากจะเป็นพระ บวชเป็นพระแล้วก็จะคิดว่าสังคมจะเชิดชูบูชา เวลาบวชเป็นพระแล้วจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจะเอาทางไหน

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป “เราเป็นผู้ชี้ทางเท่านั้น เธอต่างหากเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ”

เราจะบอกว่า บวชเป็นพระปฏิบัติ ถ้าพูดถึงทางโลก ความสุขหาไม่ได้

นี่ไง เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เวลาท่านสิ้นกิเลสแล้ว หลวงปู่มั่น หลวงตาพระมหาบัว ท่านเปรียบเทียบไง ถ้าเปรียบเทียบถึงทางโลก ทางโลกท่านเหมือนผ้าชีวรี่

เพราะทางโลกไม่มีค่าไง ค่าทางโลก โลกธรรม ๘ ลาภ สักการะ ชื่อเสียงกิตติศัพท์กิตติคุณ

แล้วพระมีด พระตาบอดตามัว มันก็แสวงหาสิ่งนั้นกัน ชื่อเสียงกิตติศัพท์กิตติคุณเพื่อจะเชิดหน้าชูตาในสังคม

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเปรียบเหมือนผ้าชีวรี่เลย

ท่านได้รับการแต่งตั้งเป็นอุปัชฌาย์ เป็นพระครูที่วัดเจติยหลวง ท่านบอกว่า “พระครู พระครูอยู่ที่นี่นะ” พัดยศอยู่ในโบสถ์ ท่านทิ้งหมดเลย แล้วท่านก็เข้าป่าของท่านไป ท่านไม่เอา

หน้าที่การบริหารการปกครอง ที่ท่านบวชแล้วอยู่ที่จังหวัดอุบลฯ เขาก็จะตั้งให้เป็นตำบล อำเภอนี้แหละ ท่านไม่ยอมรับตำแหน่ง เขาก็เลยแบบว่าผู้ปกครองเขาไม่พอใจ เขาก็สั่งให้ประชาชนไม่ให้ใส่บาตร ไม่ให้สนับสนุนนะ ท่านต้องหนีจากอุบลฯ มา เห็นไหม

นี่หลวงปู่มั่นเวลาท่านเผชิญกับโลกธรรม เผชิญกับโลกที่เสียดสี กว่าท่านจะเป็นพระอรหันต์ ท่านได้เผชิญมาทั้งทางโลกและทางธรรม ทางธรรมคือกิเลสในใจของตน เวลาปฏิบัติแล้วเป็นสมาธิ จิตตั้งมั่นแล้วมันเสื่อม เสื่อมแล้วหลวงปู่เสาร์พาออกวิเวกอย่างไร ทุกข์ยากขนาดไหน เพราะกิเลสในใจนี้มากมาย

นี่พูดถึงว่า ถ้าบวชพระ

เราก็เป็นพระ เราก็แสวงหาครูบาอาจารย์ที่ดั่งาม เจอมามาก เพราะบวชใหม่ๆ ทุกคนวุฒิภาวะฆราวาส พระบวชใหม่ทนคำสอนได้ยาก เพราะชีวิตทางโลก ประชาธิปไตย สิทธิเสรีภาพ ทุกคนก็ศึกษากฎของตน มาบวชเป็นพระนี่คนละเรื่องเลย อาวุโสกันแต่ ผู้ที่อาวุโสกว่าจะพูดอะไรก็ถูกหมด ผู้ที่เป็นภันเตพูดอะไรก็ผิดหมด แต่เรามาพบหลวงตาพระมหาบัวท่านบอกว่า ให้อภัย พระราชาพูดผิดก็คือผิด

อาวุธ อาวุโสต้องมีคุณธรรมด้วย อาวุโสต้องพูดตรงไปตรงมา พูดเป็นตัวอย่างของพระ
ผู้น้อย อาวุโสที่ดั่งามที่เราจะเคารพอาวุธ ให้ร้อยพรรษาด้วย ถ้าปฏิบัติผิด พูดผิด

ท่านก็พูดของท่าน เราไม่สน เราไม่ฟัง เราหาความจริง

นี่หลวงตาพระมหาบัวท่านยืนยัน ให้ร้อยพรรษา ไม่พ้นจากนิสัย ไม่พ้นนิสัยคือว่าไม่รู้จริง
ไม่เห็นจริง ไม่สามารถ & พรรษาท่องปาฏิโมกข์ได้ พ้นนิสัย ให้ร้อยพรรษาก็ไม่พ้นนิสัย เพราะอยู่
ในอำนาจของกิเลสไป

ฉะนั้น ถ้าประพฤติวิฆเนศธรรมนะ ก็อาวุธกันแต่ อาวุโสก็คืออาวุธ แต่เป็นธรรมหรือไม่
เป็นธรรม นี่เป็นสิทธิของเราที่เราจะแสวงหาของเรา

นี่พูดถึง ตั้งใจจะบวชพระ

บวชพระขึ้นมาแล้ว แหม! ทุกคนจะสวยงาม เพราะทุกคนมีความคิดอย่างนี้ ในสังคม
สงฆ์ ในพระพุทธศาสนาพระยอดเยี่ยม ไซ้ ถ้าพระเป็นพระจริงๆ แต่ถ้าพระหัวโขนสมมุติสงฆ์ไม่
ไฉ่! ทิฏฐิพระ มานะกษัตริย์ ทิฏฐิพระ มานะกษัตริย์

นี่พูดถึงว่า ไม่ได้พูดให้กลัวนะ เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ไม่ได้บวช
พระเหยียบแผ่นดินผิด แต่บวชมาเป็นพระแล้วจะประพฤติปฏิบัติให้จิตใจของเราเป็นอริยบุคคล
ขึ้นมาตามความเป็นจริง เราต้องมั่นคง เราจะต้องมีสติปัญญา ใครจะดีใครจะชั่วมันเรื่องของเขา
แล้วถ้าของเรา เราจะทำคุณงามความดีของเรา

เราทำคุณงามความดีของเรานะ ถ้ามีที่พึ่งที่อาศัยได้ เราก็พึ่งพาอาศัย ถ้าไม่มีที่พึ่งพา
อาศัยได้ อยู่โคนไม้ อยู่เรือนว่าง อยู่คนเดียว แต่ต้องอยู่ในศีลในธรรม

เวลาไปอยู่คนเดียวโดยที่ไม่มีครูบาอาจารย์ กิเลสมันก็เผลอนในหัวใจของตน นั่นก็ของ
เล็กน้อย นี่ของไม่เป็นไร ทำไปทำมามันก็กลายเป็นดินพอกหางหมู กลายเป็นสิ่งที่เราติเตียนคน
อื่นนั่นแหละ สิ่งที่เราติเตียนคนอื่นว่าทำไม่ดีๆ สู้ทำแล้วเราทำสิ่งที่เราติเตียนคนอื่นหมดเลย
เพราะมันไม่มีอะไรเปรียบเทียบไป

เวลากิเลสมันปิดหูปิดตาขึ้นมา มันก็ว่าเราถูกทุกคนนะ มันว่าเราดีทั้งนั้นนะ มันไม่บอก
ว่าเราผิดหรอก แต่ด้วยความชินชา ความทำซ้ำๆ มันก็เป็นอย่างนั้นของมันไป เห็นไหม

นี่พูดถึงว่า ถ้าบวชพระ

บวชพระ บวชพระแล้วเราก็แสวงหาครูบาอาจารย์ที่ดีงาม ถ้าไม่ได้บวช มีสิ่งใดที่สุวิสัย
ไม่ได้บวช เราก็บวชใจ เราก็ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมา แต่ถ้าบวชพระมันดีกว่าหลาย
ร้อยเท่า เพราะศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗

เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติ ฆราวาสที่เขานั่งตลอดรุ่งๆ ตลอดรุ่งมันนั่งไม่ได้จริงตาม
สัมมาทิฐิความถูกต้องชอบธรรม มันนั่งตลอดรุ่งโดยการผสมผสานกันไง ด้วยการนั่งสัปหงก
โง่งวง ด้วยการกระทำ มันเริ่มต้นทุกคนปฏิบัติก็เป็นอย่างนั้นนะ การนั่งตลอดรุ่งๆ มันลงได้ยาก
แต่หลวงตาพระมหาบัวท่านมหัศจรรย์ของท่านไง ท่านนั่งตลอดรุ่งท่านลงสมาธิทุกคืน เป็น
สัมมาทิฐิ สัมมาสมาธิ

แล้วถ้าเราใช้สติปัญญาขึ้นมา ถ้ามันไม่ได้เป็นสัมมาสมาธินะ เพราะจิตสงบแล้วมันต้อง
คลายออกเป็นธรรมดา แล้ว ๒๔ ชั่วโมงมันอยู่ไม่ได้หรอก เวลานั่งสมาธิ คนบางคนเข้าไปสิบ
นาที ครึ่งชั่วโมง หนึ่งชั่วโมง สองชั่วโมง สามชั่วโมง สี่ชั่วโมงมากมาย เดี่ยวต้องคลายออกมา ๒๔
ชั่วโมงมันอยู่ไม่ได้หรอก แต่ละรอบๆ พอจิตมันลงสมาธิ โอ้โฮ! มีความสุข นั่งนะ นั่งได้ทั้งชาติเลย
ละ แต่พอมันคลายตัวออกมาเกือบตาย เกือบตายก็ต้องสติปัญญาไล่ต้อนจนให้กิเลสมันปล่อย
วาง ให้เข้าสู่สมาธิอีก

เวลานั่งสมาธิภาวนาเริ่มต้นมันทุกข์มันยาก มันทุกข์มันยากแน่ๆ อยู่แล้ว แล้วถ้ามันไม่มี
อำนาจวาสนานะ มันก็จะทุกข์ยากยากบั่นอยู่อย่างนั้นนะ มันก็ทุกข์ยาก แต่ถ้ามันเข้าสู่ความ
สงบได้ ได้บางครั้งบางคราว แล้วถ้าจะเข้าอีกก็เข้าไม่ได้ นี่จิตเสื่อม จิตเสื่อม

การภาวนา สมาธิคือสมาธิ สมาธิมีการเข้าการออก การเข้าการออกคือชำนาญในวิธี
ชำนาญในการกระทำ มันต้องฝึกหัดปฏิบัติของเราต่อเนื่องไปจนเรารู้ช่องทาง ชำนาญในวิธีคือ
ชำนาญในการเข้า เหตุไฉน

นักกีฬา พรสวรรค์ส่วนหนึ่ง แต่ทักษะในการฝึกหัด ในการฝึกซ้อมสำคัญมาก เวลาฝึกซ้อมมากกว่าเวลาจริงที่ลงแข่งขันหลายเท่าเลย

นี่ก็เหมือนกัน เวลาฝึกหัดๆ ทำตัวของเราๆ ให้มันสู่ความสงบให้ได้ ฝึกหัดๆ กระทำๆ แล้วถ้าเป็นความจริง เวลาฝึกซ้อมๆ ฝึกซ้อมมันล้มลุกคลุกคลาน ไม่ได้เรื่องไม่ได้ราวร้อยแปด แต่เวลามันก็ลงได้

นี่พูดถึงว่า เวลาจะเอาจริงเอาจึ้งขึ้นมา ถ้าบวชเป็นพระ แล้วถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นธรรมนะ เพราะคำว่า “เป็นธรรม” ท่านต้องปฏิบัติมาก่อน ผู้ที่ปฏิบัติมาก่อน เวลาล้มลุกคลุกคลานเป็นอย่างไรรู้ เวลาเสื่อมเป็นอย่างไรรู้ แล้วเสื่อมแล้วพยายามฟื้นขึ้นมาได้หรือไม่ได้

ครูบาอาจารย์ส่วนใหญ่เสื่อมแล้วเอาฟื้นขึ้นมาไม่ได้ ก็อาศัยสัญญาคือความจำที่เคยได้เอาไว้เทศนาว่าการ แต่ความจริงมันไม่มี มันก็เลยมีเบื้องหน้าเบื้องหลังไง เบื้องหน้าก็แสดงธรรมในธรรมและวินัย เบื้องหลังก็เลศในใจมันเร้าร้อนนะ โลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ มันมีแต่แสวงหายศถาบรรดาศักดิ์ เพราะมันไปอย่างนั้นนะ

แต่ถ้าเป็นธรรม เขาไม่เอา โลกธรรม ๘ เป็นธรรมเก่าแก่ มีมาก่อนพระพุทธศาสนา แล้วก็จะมีมาต่อไป แต่ภาวนามยปัญญา อกุปปธรรม ปัจจุบันธรรม มีเฉพาจิตที่มันเป็น มีเฉพาจิตที่ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง ปัจจุบันธรรมอันนั้น แล้วปัจจุบันธรรมอันนั้นรักษาได้ยากหรือได้ง่าย

นี่พูดถึงว่า ถ้าบวชพระไปแล้ว สิ่งใช้เวลาปฏิบัติไปแล้วมันจะเกิดข้อเท็จจริงในหัวใจของตน

ฉะนั้น ที่ว่า ตั้งใจอธิษฐานว่าชาตินี้จะบวชแน่นอน แต่อุปสรรคระหว่างทางมากมาย แล้วเกิดได้เนืองๆ

ถ้าเกิดได้เนืองๆ นะ เราก็สงวนรักษาแล้วเราก็ฝึกหัดปฏิบัติในทางเป็นฆราวาส เราไม่มูทะลุ ไม่หักพร้าด้วยเข่า ไม่ทำผลกระทบบกระเทือนต่อใคร

พระกัศสปะเป็นลูกเศรษฐีก็ปรารถนาอย่างนี้แหละ แต่พ่อแม่ก็อยากให้มืครอบครั้ว แต่บุญไป บุญที่สร้างมา ไปเจอภรรยาที่คิดแบบเดียวกัน ก็พ่อแม่เหมือนกัน ลูกผู้ชายคนเดียวกับลูก

สาวคนเดียว ทั้งพ่อทั้งแม่ก็คิดเหมือนกันให้แต่งงาน แต่งงานก็ตกลงว่าเราจะอยู่พรหมจรรย์ด้วยกัน ไม่มีเพศสัมพันธ์ จนพ่อแม่ตายหมด พ่อแม่ฝ่ายพระกัสสปะ พ่อแม่ฝ่ายภรรยาตายหมดตายเสร็จแล้วก็แจกทรัพย์สมบัติทั้งหมด พระกัสสปะกับภรรยาออกบวช พระกัสสปะเอตทัคคะในทางอุตงควัตร บวชเมื่อแก่ พระกัสสปะ นี้วาสนาของคน

ที่นี้ถ้าวาสนาของคน ถ้ามีอำนาจวาสนาของเรา เราก็ดูแลรักษา แล้วถ้าเป็นไปได้อนาคตก็บวชแน่นอน ถ้าบวชไปแล้วก็อย่างที่พูดให้ฟังนี้ เราจะพูดไว้ก่อนว่า ถ้าบวชแล้ว คิดว่าบวชแล้วมันจะรื่นเริง มันจะมีสมความปรารถนา

สังคม สังคมของฆราวาส สังคมของพระซับซ้อนกว่าอีก แล้วสังคมของพระนะ กึ่งกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านมาฟื้นฟูฝ่ายวิปัสสนาธุระ แล้วกองทัพธรรม กองทัพธรรมก็ประชุม เห็นใหม่ ตอนที่หลวงปู่มั่นท่านปฏิบัติแล้วท่านก็วางข้อวัตรปฏิบัติ แล้วให้พระกรรมฐานทำแบบนี้ๆ ให้หลวงปู่สิงห์แม่ทัพธรรมเป็นผู้ดำเนินการมา

แล้วปัจจุบันนี้ครูบาอาจารย์รุ่นปู่ โรงงานผลิตพระอรหันต์ท่านนิพพานไปหมดแล้วต่อมาก็ถูกศิษย์ใครๆ ก็ลัดสั้นลัดง่าย เอาแต่สะดวกสบาย เอาแต่คลุกคลี เอาแต่เทศบาลหนึ่งเทศบาลสอง เอาแต่เข้าไปหาโยม เอาแต่เทศนาว่าการจะเอาโยมเป็นพระอรหันต์ พระทิ้งไว้ข้างหลัง ใ้พวกแข่งหน้าแข่งหลัง

แต่ถ้าครูบาอาจารย์ของเราถ้ายังประพฤติปฏิบัติได้ เห็นใหม่ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุเราก็ดูเหตุพระองค์นั้น ครูบาอาจารย์องค์นั้นท่านอยู่ในข้อวัตรปฏิบัติหรือไม่ ถ้าอยู่ในข้อวัตรปฏิบัติ นั้นนะเหตุทำให้มีศีล มีสมาธิ มีปัญญา แต่ถ้าในข้อวัตรปฏิบัตินั้นอีลุ่ยฉุยแฉก ดีแต่ปากเบื่องหน้าและเบื่องหลัง นี่สังคมสงฆ์ จบ

ถาม : ข้อ ๓๐๐๗. เรื่อง “ทะลุสามแดนโลกธาตุ”

ทะลุสามแดนโลกธาตุคืออะไรคะ การบรรลุนิพพานจำเป็นจะต้องทะลุสามโลกธาตุไหมคะ

ตอบ : คำถามใจ “ทะลุสามแดนโลกธาตุคืออะไรคะ”

ก็พระอรหันต์นี่ะ

วิภูวน กามภพ รูปภพ อรูปภพ พระอรหันต์ทำลายอวิชชาในหัวใจของพระอรหันต์นั้น เหตุที่จะไปเกิดในกามภพ รูปภพ อรูปภพ มันทะลุไปหมด มันทะลุสามโลกธาตุ

หลวงตาพระมหาบัวท่านเทศน์ถึงอวกาศของจิต อวกาศของกรรม

อวกาศของจิต ในอวกาศมันครอบงำสามโลกธาตุ สามโลกธาตุ กามภพ รูปภพ อรูปภพ

กามภพ ตั้งแต่แรกอเวจีในความเป็นมนุษย์ ภพของมนุษย์ ภพของเทวดา อินทร์ พรหม นี่ กามภพ เพราะกามภพ ภพที่เสพกาม รูปภพคือพรหมที่มีรูป อรูปภพ พรหมที่ไม่มีรูป ในอรูปภพ มันยังมีพรหม ๕ ชั้นของพระอนาคามี

เวลาสิ้นกิเลส มันต้องทำลายกิเลสอวิชชา มันจะไม่เกิดในสามโลกธาตุ ในกามภพ รูปภพ อรูปภพ วิภูวน เวลาพระอรหันต์ทำลายอวิชชาในหัวใจของตน จิต อวกาศของจิต อวกาศของกรรมมันยิ่งใหญ่กว่าสามโลกธาตุ นี่ไง

“ทะลุสามแดนโลกธาตุคืออะไรคะ”

คือพระอรหันต์ไง แล้วถ้าบรรลุดุธรรมๆ พระโสดาบันอีก ๗ ชาติ ถ้าบรรลุดุธรรม แล้วเอ็งว่า ประพฤติปฏิบัติธรรมในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่รู้อะไรเลย บรรลุดุธรรม ใงๆ เซ่อๆ พุดอะไรก็ไม่รู้ บรรลุดุธรรม

ธรรมอะไรของเอ็ง นี่ไง โลกธรรม ๘ ไง ธรรมมีลาภไง ธรรมอยากดังไง ชื่อเสียงกิตติศัพท์ กิตติคุณไง แล้วสามโลกธาตุเอ็งรู้จักหรือเปล่า แล้วจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวิภวภูมิมันเป็นอย่างไร แล้วจิตที่มีกิเลสกับจิตที่ละกิเลสแต่ละภพ แต่ละชั้น แต่ละภูมิ มาอย่างไร

“ทะลุสามแดนโลกธาตุคืออะไรคะ การบรรลุดุธรรมจำเป็นต้องทะลุสามแดนโลกธาตุไหมคะ”

อันนี้อีกเรื่องหนึ่งเลยนะ การบรรลุดุธรรมไม่ต้องไปรู้แจ้งในเรื่องโลกธาตุ การบรรลุดุธรรม มันรู้แจ้งใจของตน รู้แจ้งแทงทะลุ วิปัสสนาญาณคือรู้แจ้งแทงกิเลสในใจของตน

เพราะใจของตนมีกิเลส เพราะปุณฺณคนหนาหนาไปด้วยครอบครัวของมาร อวิชชามันมี
ลูกสาวสามคน ความโลภ ความโกรธ ความหลง ลูกสาวมันยังมีลูก อุปาทาน มันยังมีหลาน
หลานก็สักกายทิฏฐิ วิจิจจนา สิ้นพตปรามาส นี่ครอบครัวของมาร

“ทำไมต้องบรรลุสามโลกธาตุคะ”

เขาไม่บรรลุสามโลกธาตุ ถ้าบรรลุสามโลกธาตุก็ไปนาคาไป สงจรวดไปอวกาศไป จะไป
ดาวอังคารนูน ธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติเป็นอวกาศ โอ้ย! มันเป็นความว่าง มัน
เป็นสุญญากาศ นี่ไง สุตมยปัญญา ปัญญาโลกๆ

“ธรรมะเป็นธรรมชาติๆ” พุคฺคธรรมชาตินะ ธรรมชาตีกิเลสอะไร แล้วจิตอยู่ไหน ทุกข์อยู่ไหน
คนอยู่ไหน นี่ไง ตัวตนอยู่ไหน

เวลาพูดถึงธรรมะๆ ธรรมะก็คือธรรมะ ธรรมะคือธรรมชาติ แต่ผู้ที่บรรลุธรรมๆ เห็น
ธรรมชาติ เพราะเห็นอาการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะนี้ มันทะลุไปหมด เป็นธรรมชาติอันลึกซึ้ง
ธรรมชาติอันละเอียด ธรรมะธรรมชาติที่เหนือโลก

ไอ้พูดนี้มันธรรมชาติได้โลก ธรรมชาติในวิทยาศาสตร์ ธรรมชาติในศาสนา ธรรมชาติของ
เรานี่ไง

“การบรรลุธรรมจำเป็นจะต้องทะลุสามโลกธาตุไหมคะ”

ไม่ต้อง ถ้าจะทะลุสามโลกธาตุ นี่ไง ยานอวกาศไประเบิด ส่งขึ้นไปแล้วไประเบิดกลาง
อวกาศไป บรรลุเลย บรรลุสามโลกธาตุ ระเบิดจนนักบินอวกาศเสียชีวิตจนกลายเป็นขยะอวกาศ
ไร้สาระ ถ้าบอกว่า “บรรลุธรรม ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ”

ไม่ ทำความสงบของใจให้ได้ก่อน จิตสงบระงับแล้วจิตว่าง ว่างจากกิเลสอวิชชา ว่างจาก
กิเลสชั่วครั้งชั่วคราว สัมมาสมาธิคือจิตสงบ กิเลสสงบตัวลง กิเลสสงบตัวลงนะ ถ้าเห็นสติปัฏ
ฐาน ๔ ตามความเป็นจริง เห็นกิเลส ถ้าวิปัสสนา มันวิปัสสนารู้เท่ากิเลส รู้แจ้งแทงตลอดกิเลส
แล้วก็ทำลายล้างกิเลสเป็นอกุปปธรรม ใจเป็นธรรม บุคคล ๔ คู่ คู่ที่ ๑ คู่ที่ ๑ ก็ยังเกิดในวัฏฏะไป
เกิด ๗ ชาติไป เกิดตั้งแต่เทวดา ปิดอบาย ไม่ลงอบาย นี่ถ้าบรรลุธรรมไป

“บรรลุลุทธิธรรมต้องทะเลโลกธาตุหรือไม่คะ บรรลุลุทธิวาทศาสตร์หรือเปล่าคะ”

มันคนละเรื่อง เรื่องของธรรมะคือเรื่องของอริยชา เรื่องของกิเลส ชนະတၢ်နီၤ ဟ်းဂိၤလၢ
 ในใจของตนก็เป็นสัมมาสมาธิ ชนະတၢ် ခံၤဖျံၤမၤမၤမၤမၤမၤမၤမၤမၤမၤမၤမၤမၤမၤမၤမၤမၤမၤ
 สงบตัวชั่วคราว แล้วคราวหน้าทำไม่ได้ คราวหน้ามันไม่ให้ชนະတၢ် ဟ်းဂိၤလၢ
 สมาธิอีกไม่ได้

คนที่เริ่มต้นไม่ได้นี่ไง เพราะไม่เชื่อมั่นในครูบาอาจารย์ไง ไม่เชื่อมั่นในองค์สมเด็จพระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้า ๔๐ ห้อง

ถ้าเชื่อมั่นในหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ให้ความสำคัญสงบของใจเข้ามาก่อน ถ้าใครให้ความสำคัญ
 สงบของใจได้ มันจะมีสามัญสำนึก มันจะมีผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน มันจะมีพุทธะในใจของตน มันไม่
 อยู่ในความครอบงำของพญามาร

ครอบครวัของมาร อริยชาคือความไม่รู้ เพราะไม่รู้เรื่องราว ทำทุกอย่างที่ไม่รู้ แล้วทำไป
 ทำด้วยความไม่รู้ ทำด้วยความไม่รู้มันก็ยิ่งไม่รู้มากขึ้น แล้วก็สร้างกิเลสตัณหาความทะยาน
 ออยากซับซ้อนมากขึ้น มันไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมาเลย

แต่ถ้ามันจะเป็นขึ้นเป็นอัน เชื่อมั่นในครูบาอาจารย์ของตน เชื่อมั่นในองค์สมเด็จพระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้า ๔๐ ห้อง สมถกรรมฐาน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเริ่มต้น
 ด้วยอานาปานสติ

“พระพุทธเจ้ายังไม่ได้กำหนดพุทโธ พระพุทธเจ้าไม่ได้กำหนดพุทโธ”

ก็ตอนนั้นพุทโธยังไม่มี ไปกำหนดอะไรละ พระพุทธเจ้าก็พญามารเต็มหัวใจเจ้าชาย
 สิทธัตถะเหมือนกัน จะพูดดีนุ่มนวลอ่อนหวานขนาดไหนก็มีอริยชาทั้งสิ้น จะเร่าร้อนขนาด
 ไหนก็อริยชาเหมือนกัน แต่เวลาเอาจริงเอาจังขึ้นมา อานาปานสติ นี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
 พุทธเจ้า

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นของเรา ท่านประพฤติปฏิบัติของท่านมาก่อน เห็นไหม ใน
 ปัจจุบันนี้โลกเจริญขึ้น การศึกษามีมากขึ้น ก็ให้พุทโธๆ พุทโธๆ พร้อมกับลมหายใจ ทำความ

สงบของใจเข้ามาก่อน ใจสงบระงับแล้วโน้มไปสู่สติปัฏฐาน ๔ ให้เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม เห็นใหม่

“บรรลุลหรรณต้องไปบรรลุลสามโลกธาตุหรือเปล่าคะ”

เอ็งก็ต้องไปองค์การนาซาสมัครเลยว่าจะจะเป็นนักบินอวกาศ ฝึกเลย ฝึกการอยู่ในสุญญากาศ ฝึกว่าเราจะไปอยู่ในอวกาศ จะได้บรรลุลสามโลกธาตุไป

เขาให้ทำสมาธิ ทำความสงบของใจเข้ามา แล้วเข้ามาในใจของตนไป แล้วถ้ามันรู้มันเห็นของมัน มันรู้มันเห็น มันละกิเลส ถ้ามันละกิเลส สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพปราคมาส

ความเชื่อมต่อสังโยชน์ สังโยชน์คือความเชื่อมต่อกิเลสกับจิตของตน ถ้าชำระล้าง สังโยชน์ขาด สิ่งเชื่อมต่อกับใจออกไปจากใจ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพปราคมาส สังโยชน์ ๑๐

แล้วเวลาพิจารณาต่อเนื่องไป ถ้ามีอำนาจวาสนา ทำความสงบของใจให้มากขึ้น มีกำลังมากขึ้น เวลานั้นพิจารณาสติปัฏฐาน ๔ อุกาทาน กามราคะ ปฏิฆะมันอ่อนลง นี่สังโยชน์

เวลาพิจารณาของตนมากขึ้น ถ้าจิตสงบแล้วนะ ถ้าเห็นกาย เห็นอสุภะตามความเป็นจริง ถ้าพิจารณาแล้ว กามราคะ ปฏิฆะมันขาดไป นี่สังโยชน์เบื้องต้น สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพปราคมาส กามราคะ ปฏิฆะขาดไป ไม่เกิดบนกามภพ

นี่ไง สามโลกธาตุไป สามโลกธาตุเป็นสามโลกธาตุ

ไฉนสามแดนโลกธาตุ เราก็คิดของเราไปเองไป สามแดนโลกธาตุ จะไปทะลุมันที่ไหน ทะลุในอวกาศใช่ไหม ทะลุด้วยการศึกษา ศึกษาด้วยวิชาการ ธรรมะเป็นธรรมชาติ อธิบายเรื่อง สสาร เรื่องธรรมชาติ เรื่องอวกาศ ไฉน! มันน่าฟังนะ ไฉน! มหัศจรรย์ แต่ไม่รู้เรื่องอะไรเลย เพราะทำสมาธิไม่เป็น

ทำสมาธิเป็น ทำสมาธิเป็นนะ ทำสมาธิสงบเข้ามาก่อน ถ้าสงบแล้ว

“การบรรลุลหรรณจะต้องทะลุสามโลกธาตุหรือเปล่าคะ”

ตำนานวิชา พระอนนท์เป็นพระโสดาบัน พระอัญญาโกณฑัญญะ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง
เกิดขึ้นทั้งหลายเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายทั้งปวงต้องดับเป็นธรรมดา

พระอัญญาโกณฑัญญะ สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น เพราะมีสติมีปัญญารู้เท่าทันสติปัญญา ๔
พิจารณาแล้ว สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายทั้งปวง วิปัสสนาขาดไปเป็น
ธรรมดา บรรลุธรรมเป็นพระโสดาบัน พระอัญญาโกณฑัญญะบรรลุธรรมเป็นพระโสดาบัน

แล้วพระโสดาบัน นางวิชา พระอนนท์ เวลาพระโสดาบันๆ สักกายทิฐิ วิจิกิจฉา
สีลัพพปรามาส สังโยชน์ขาด เป็นบุคคลที่เชื่อถือได้ จะไม่กล่าวต่อพระพุทธศาสนา ไม่กล่าวนอก
เรื่องพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์จะชัดเจนในผู้ที่บรรลุธรรม

อนิยต ๒ พระในสมัยพุทธกาลไปนั่งหลับหลับตากับสีกา ผู้ที่เชื่อถือได้เห็นแล้วมันขัดหูขัด
ตา ไปฟ้ององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติอนิยต ๒
ผู้ที่เชื่อถือได้พูดอย่างใดต้องเป็นอย่างนั้น ผู้ที่เชื่อถือได้บอกว่าหลับหลับตา พูดอะไรกัน ภิกษุมี
ความกำหนดอยู่ พูดจาเกี่ยวหญิงเป็นอาบัติสังฆาทิเสส

นี่ไง ผู้ที่เชื่อถือได้ ผู้ที่บรรลุธรรม ผู้ที่เชื่อถือได้ เห็นไหม

เวลานางวิชา หลานนางวิชาเสียชีวิต ผู้ที่ทำงานแทน เสียใจมาก ร้องไห้ร้องไห้ นี่
พระโสดาบันนะ ร้องไห้ร้องไห้ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า “วิชาเป็นอะไร”

“หลานตาย”

“แล้วถ้าในเมืองมคธ ถ้าทุกคนที่ตายเป็นหลานของเธอ เธอจะร้องไห้วันละกี่หน คนตาย
เยอะแยะ”

นี่ผู้ที่เชื่อถือได้เขามีธรรมในใจแล้ว ความเชื่อมต่อกิเลสกับจิต สิ่งที่มีมันลึกซึ้งกว่า
สภิกาคามี อนุคามิ พระอรหันต์ ยังไม่ได้แต่ต้องมัน อนุคามิ ความโลภ ความโกรธ ความหลง
มันยังมีสังโยชน์เชื่อมต่อ เชื่อมต่อมันสนิทแนบแน่นเลย แต่ไต่ปลายๆ มันปล่อยางได้ มันขาด

ออกไปได้ ปล่อยวาง ยังเสียใจ แต่เสียใจแล้วก็เสียใจอยู่อย่างนั้น เพราะเป็นตัวตนของตน เวลา
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเตือนเท่านั้นนะ สติมันมา จบ เออ! จริง หยุด มันเป็นธรรมชาติ

“บรรลุลหิตต้องทะลุสามโลกธาตุหรือเปล่าคะ”

มันทะลุกิเลสในใจของตน แต่จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันเป็นข้อเท็จจริงของ
วัฏฏะ บรรลุลหิตมันต้องรู้ บรรลุลหิตมันชัดเจน มันชัดเจน

ไฉนนี่บรรลุลหิต แต่ยังเห็นเรื่องโลกามิสเป็นเรื่องยิ่งใหญ่ เห็นสังคมนี่ แหม! ไหลตามเขา
ไปเลย ไม่ต้องไหลตามเขานะ ตัวเองเป็นตัววางแผนซับซ้อนเพื่อจะไปแสวงหาผลประโยชน์
ต่างหาก บรรลุลหิตอะไรของมึงวะเนี่ย ไฉนนี่บรรลุลหิตเพื่อหาเงินไง บรรลุลหิตเพื่อกิเลสไง มัน
เลยบรรลุลหิต

นี่ไง ถ้าบรรลุลหิต หนึ่ง มันมีคุณธรรมในใจ แล้วทะลุสามแดนโลกธาตุคือพระอรหันต์
แต่ถ้าบรรลุลหิตนะ ก็ ๗ ชาติ เกิดอย่าง มากอีก ๗ ชาติเท่านั้น พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตา
เห็นธรรม พาดกระแส อย่างไม่รู้ ก็แล้วแต่จะต้องเป็นพระอรหันต์ในอนาคตแน่นอน แล้วแต่ภพ
ชาติใดใน ๗ ชาตินั้น

แต่พระอานนท์บรรลุลหิตเป็นพระโสดาบัน แล้วเฝ้าอุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว พระอานนท์ องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ว่า อีก ๓ เดือนข้างหน้าเธอจะได้เป็นพระอรหันต์ด้วยการประพฤติ
ปฏิบัติ

“ต้องทะลุสามแดนโลกธาตุหรือไม่คะ”

ไม่ เวลาปฏิบัติด้วยมรรคด้วยผล ด้วยวิปัสสนา ด้วยสติปัญญาของพระอานนท์เต็มที
แล้ว เหนื่อยเหลือเกิน จะพักผ่อน เอนลงจะพักผ่อน มันเป็นข้อเท็จจริง ไฉนนี่คิดมันเป็นเรื่อง
ส่งออก เวลาเป็นจริงพระอานนท์เป็นพระอรหันต์เลย เวลาเป็นพระอรหันต์บรรลุลหิตในหัวใจ
ของพระอานนท์นี่ไง แต่มันละสามแดนโลกธาตุ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเที่ยวสวนเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย เวลา
ประพฤติปฏิบัติธรรมเพื่อไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย ไม่เกิดไฉน

แต่ถ้าบรรลุนิพพาน อีก ๗ ชาตียังเกิด พระอนาคามีเกิดบนพรหม เวลาทำลายภพทำลายชาติ ทำลายภพ จิตเดิมแท้นี้ส่องใส จิตเดิมแท้หมองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้นี้ส่องใส จิตเดิมแท้นี้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส

อวิชชามันมีลูกสาวสามคน พระอนาคามีละความโลภ ความโกรธ ความหลง ละลูกสาว ลูกสาวนี้ขึ้นของพระอนาคามี แล้วจะเข้าไปสู่ภวาสวะ เข้าไปสู่ภพ เข้าไปสู่จิตเดิมแท้นั้นนะ นั่นแหละเวลามันเข้าไปเป็นปัญญาญาณ ญาณอันนั้นมันจะทวนกระแสกลับเข้าไป ถ้ากลับไปสู่จิตเดิมแท้ แล้วถ้าพลิกฟ้าคว่ำดิน นั่นนะมันทำลายภวาสวะ ทำลายภพ ทำลายชาติ ถ้าทำลายตรงนั้นแล้วไม่เกิด ไม่มีการเกิดอีกแล้ว

แล้วไม่มีการเกิดอีกแล้ว โลกธาตุมันอยู่ไหนละ สามแดนโลกธาตุมันอยู่ไหน

มันยิ่งใหญ่ เห็นไหม มันครอบคลุมทั้งสามโลกธาตุ เพราะจิตมันเคยเกิดในสามโลกธาตุนี้ แล้วจิตมันคุมหมดเลย อวกาศของจิต อวกาศของธรรม ของหลวงตาพระมหาบัว อวกาศของจิต อวกาศของจิตเหนือธรรมชาติ ยิ่งใหญ่ ยิ่งใหญ่ในใจดวงนั้น นี่คือนิพพาน

ไต่บรรลุนิพพาน บรรลุนิพพานก็ส่วนบรรลุนิพพาน เรื่องพระอรหันต์ก็ส่วนพระอรหันต์ แต่ไต่คนถามมันแบบว่าโง่อย่างกับหมาตาย หมามันตายแล้วมันโง่กว่านั้นนะ มันถึงว่า “ทะเลสามแดนโลกธาตุคืออะไรคะ”

คำว่า “สามแดนโลกธาตุ” สิ่งที่เกิดที่เวียนว่ายตายเกิดในวิภวัญญะ วิภวานัง วิภวัญญะ พระอรหันต์ทำลายวิภวัญญะในใจของตน ไม่ใช่ทำลายวิภวัญญะในตำรา ทำลายวิภวัญญะโดยวิทยาศาสตร์ ด้วยการคิดค้น ด้วยการศึกษาก็ไม่มี เพราะไม่ใช่ภาคปฏิบัติ ไม่รู้จริงเห็นจริง ไม่เห็นกิเลสจริงตามความเป็นจริง ไม่ได้ชำระล้างกิเลสตัวใดๆ เลย ให้มันย่อยยับไปจากใจ ไม่มีเลย แต่เวลามี จะมีจริงๆ ขึ้นมา มันเป็นการจิตตกภาวนา

ทำความสงบของใจเข้ามา ใจสงบระงับแล้วเห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริง เวลามันละ มันละที่ใจของตน ละกิเลส ละครอบครัวของมาร ชำระล้าง อาสวัชยญาณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำลายอวิชชา ทำลายครอบครัวของมารทั้งสิ้น จบ นี่ไง ถ้ามันจบในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย

สามแดนโลกธาตุเขามีของเขามาตั้งเดิม โลกธาตุเขามีของเขามา ธรรมชาติมันมีของมันมา ธรรมชาติมีอยู่แล้วโดยธรรมชาติ สิ่งที่เกิดของเรา นี่จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เกิดในภพใดชาติใดละ ทำบุญมากน้อยขนาดไหนละ เวลาทำบุญมากน้อยนี่ก็ผลของวัฏฏะ

แต่เวลาเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา เวลาประพฤติปฏิบัติในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ กาย เวทนา จิต ธรรม ด้วยอริยสัจ ๔ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค นิโรคคือขณะเป็นขั้นเป็นตอน

นี่ไง ที่ว่า มีขณะเป็นขั้นเป็นตอน ละเข้ามาเป็นขั้นเป็นตอน มันก็ละ ๗ ชาติ ๓ ชาติ ไม่เกิดในกามภพ แต่เกิดบนพรหม เวลาทำลายภวาสวะ เกิดบนพรหมอันนั้นนะ ภพอันนั้นนะ ทำลายอันนั้น พอทำลายอันนั้น ทำลายวัฏฏะ โลกธาตุไหวหมดเลย สุดท้ายทะเลสามแดน โลกธาตุคือพระอรหันต์ ท่านรู้ของท่าน อธิบายอีกร้อยชาติ คนมีดบอดรู้ไม่ได้ เพราะว่าอะไร

เพราะหลวงปู่มันท่านชอบสวดมหาสมัย มหาสมัยไง เทวดาชั้นนั้นก็มาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทวดาแต่ละภพ ตั้งแต่พรหม เทวดา อินทร์ พรหมแต่ละภพแต่ละชั้นจะมาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ไง โลกธาตุ วัฏฏวน

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไปเกิดบนภพใดชาติใด กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา เพราะทุกจิตมีเวรมีกรรมทั้งสิ้น มีการกระทำ มีความรู้สึกนึกคิดมโนกรรมร้อยแปดพันเก้า เขาจะเกิดตามแต่กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา เกิดในภพในชาติที่สมกับบุญและบาปของเขา

แล้วถ้าเขาเป็นสัมมาทิฐิถูกต้องชอบธรรม เขาจะมาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ที่สอนไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย สอนการชำระล้างกิเลสในใจของบุคคลคนนั้น บุคคลคนนั้นทำความสงบของใจ ทำความสงบของใจแล้วใช้วิปัสสนาทำลายอวิชชาแล้วจบสิ้นกิเลสในใจของตน ครอบสามโลกธาตุ อวกาศของจิต อวกาศของธรรม เอวัง